

EDUSKUNNAN VASTAUS 56/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elintarvikelain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi elintarvikelain muuttamisesta (HE 34/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiaa mietinnön (MmVM 3/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

elintarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan elintarvikelain (23/2006) 3 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 352/2011,
muutetaan 3 §:n 1 momentin 19 kohta, 6 §:n 28 ja 29 kohta, 17 ja 22 §, 30 §:n 9 kohta, 34 §:n 1 momentti, 4 momentin johdantokappale ja 5 momentti, 43 §:n 1 momentti, 52 §:n 1 momentti ja 55 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin 19 kohta, 22 §, 30 §:n 9 kohta ja 43 §:n 1 momentti laissa 352/2011, 17 § osaksi laissa 989/2007 ja 52 §:n 1 momentti laissa 1495/2009, sekä
lisätään 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin on laissa 352/2011, uusi 20 kohta, 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1137/2008 ja 352/2011, uusi 30 kohta, lakiin uusi 22 a §, 30 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 352/2011, uusi 10 kohta, 34 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1495/2009, uusi 7 momentti sekä lakiin uusi 6 a luku seuraavasti:

3 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tätä lakia sovelletaan myös seuraavien elintarvikkeita ja elintarvikevalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten ja niiden nojalla annettujen säädösten täytäntöönpanoon siltä osin kuin niiden täytäntöönpanosta ei säädetä muualla laissa:

19) elintarvikelisiä aineiden, elintarvike-enteymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hy-

väksymismenettelystä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1331/2008, jäljempänä *hyväksymismenettelyasetus*;

20) yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY)

N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1224/2009 jäljempänä *kalastuspolitiikan valvonta-asetus*.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

28) *zoonoosien aiheuttajalla* mitä tahansa virusta, bakteeria, sientä, loista tai muuta biologista taudinaiheuttajaa, joka voi aiheuttaa zoonoosin;

29) *hygienialla* elintarvikehygieniaa siten kuin se on määritelty yleisen elintarvikehygieniasetuksen 2 artiklassa;

30) *elintarvikkeiden kansallisella laatujärjestelmällä* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 1974/2006 22 artiklassa tarkoitettua laatujärjestelmää.

17 §

Jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset

Elintarvikealan toimijalla tulee olla yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut tiedot elintarvikkeista ja elintarviketuotantoon käytettävistä eläimistä. Elintarvikealan toimijalla tulee myös olla järjestelmä, jonka avulla voidaan tämän lain tarkoituksen mukaisella riittävällä tarkkuudella yhdistää tiedot saapuneista ja lähteneistä eristä toisiinsa. Jäljitettävyyden varmistamiseksi tarvittavista pakkausmerkinnöistä ja tunnistetiedoista säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan 4 kohdassa.

Elintarvikealan toimijan velvollisuudesta järjestää kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyttä säädetään lisäksi kalastuspolitiikan valvonta-asetuksen 56 ja 58 artiklassa sekä yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on

varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 404/2011 67 artiklassa. Elintarvikealan toimijan velvollisuudesta antaa kuluttajille tietoa kalastus- ja vesiviljelytuotteista säädetään täytäntöönpanoasetuksen 68 artiklassa. Tässä momentissa tarkoitettut kalastus- ja vesiviljelytuotteet on määritelty täytäntöönpanoasetuksen 66 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä elintarvikkeiden jäljitettävyydestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §

Alkutuotantopaikan ilmoittaminen

Elintarvikealan toimijan on ilmoitettava kunnan valvontaviranomaiselle alkutuotantopaikasta ja siellä harjoitettavasta alkutuotannosta. Alkutuotannoksi katsotaan yleisen elintarvikehygieniasetuksen liitteen I mukaisten toimintojen lisäksi elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäinen alkutuotannon tuotteiden luovutus tuottajalta suoraan kuluttajalle. Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava toimijalle saaneensa ilmoituksen alkutuotantopaikasta.

Alkutuotantopaikasta ilmoittaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos kunnan valvontaviranomainen saa tiedon 1 momentissa tarkoitettusta toiminnasta toiselta viranomaiselta. Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava toimijalle saaneensa tiedot alkutuotantopaikasta toiselta viranomaiselta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä metsästyksestä, 1 momentissa tarkoitettua luonnonvaraisen riistan luovutuksesta suoraan kuluttajalle eikä luonnonvaraisten kasvien ja sienten alkutuotannosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei myöskään tarvitse tehdä kasvien ja sienten alkutuotantopaikasta, jos:

1) toimija on yksityinen henkilö;

2) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena; tai

3) toiminta on osa saman toimijan 13 §:n mukaisesti ilmoitetun elintarvikehuoneiston toimintaa.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekemisestä ja elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisestä luovutuksesta sekä yleisen elintarvikehygieniasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 1 artiklan 3 kohdan c alakohdan tarkoittamia toimintoja koskevista kansallisista järjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tarkempia säännöksiä eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 10 artiklan mukaisia kansallisia mukautuksia soveltavasta toiminnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

22 a §

Alkutuotantopaikan hyväksyminen

Elintarvikealan toimijan, joka harjoittaa toimintaa, jolta yleisen elintarvikehygieniasetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan edellytetään hyväksymistä, on 22 §:n 1 momentista poiketen haettava kunnan valvontaviranomaiselta alkutuotantopaikan hyväksymistä ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista. Elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisestä toiminnasta on kuitenkin hyväksymistä koskevan hakemuksen asemesta tehtävä 22 §:n 1 momentin mukainen ilmoitus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hakemusta ei myöskään tarvitse tehdä kasvien ja sienten alkutuotantopaikasta, jos:

- 1) toimija on yksityinen henkilö;
- 2) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena; tai
- 3) toiminta on osa saman toimijan 13 §:n mukaisesti ilmoitetun elintarvikehuoneiston toimintaa.

Valvontaviranomainen tekee alkutuotantopaikan hyväksymisestä päätöksen. Valvontaviranomainen voi asettaa päätöksessään ehtoja terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Valvontaviranomaisen on ratkaistava asia 60 vuorokauden ku-

luessa asian vireilletulosta, jollei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy edellytä asian pitempää käsittelyä.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettun hakemuksen ja hyväksymispäätöksen tekemisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Keskusviranomainen

Elintarviketurvallisuusvirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja suorittaa valtakunnallisesti elintarvikevalvontaa siten kuin tässä laissa säädetään sekä sen lisäksi:

9) arvioi aluehallintoviraston järjestämää lihan tarkastusta ja siihen liittyvää valvontaa;

10) valvoo hyväksymiensä kansallisten laatu- ja järjestelmien hyväksymisedellytysten täyttymistä.

34 §

Muut valvontaviranomaiset

Muita valvontaviranomaisia ovat:

- 1) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto;
- 2) Puolustusvoimat;
- 3) Tulli;
- 4) rajaeläinlääkärit; ja
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Tulli valvoo:

Tarkempia säännöksiä Tullille kuuluvista tehtävistä vientivaatimusten valvonnassa annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat 17 §:n 2 momentissa säädettyjen velvoitteiden noudattamista kalastusalusten saaliiden purkamisen yhteydessä sekä Elintarviketurvallisuusvirasto, aluehallintovirasto ja kunnat siten kuin tässä laissa säädetään.

43 §

Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Elintarvikehuoneistossa käsiteltävän tai säilytettävän lihan on oltava tarkastettua, jollei tässä laissa tai tämän lain nojalla toisin säädetä. Lihantarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvonnasta säädetään eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksen 4 ja 5 artiklassa.

— — — — —

52 §

Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvallisuusvirastolle todetuista terveysvaaroista sekä tarvittaessa sellaisista valvonnassa esille tulleista muista seikoista, joilla voi olla vaikutusta elintarvikkeiden turvallisuuteen tai jäljitettävyyteen. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on ilmoitettava kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle 34 §:n 7 momentin mukaisessa valvonnassa esiin tulleista elintarvikkeiden jäljitettävyyteen vaikuttavista seikoista. Valvontaviranomaisen on lisäksi ilmoitettava tartuntatautilaissa tarkoitetuille viranomaisille sellaisista valvonnassa esille tulleista seikoista, joilla voi olla merkitystä väestön suojaamisessa tartuntataudeilta.

— — — — —

6 a luku

Elintarvikkeiden kansalliset laatujärjestelmät

54 a §

Elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän hyväksyminen ja hyväksymisen peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy 6 §:n 30 kohdassa mainitun komission asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun elintarvikkeiden toimijan hakemuksen kansallisesta elintar-

vikkeiden laatujärjestelmästä edellyttäen, että laatujärjestelmä täyttää asetuksen 22 artiklan 2 kohdan vaatimukset.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa jo hyväksytyn laatujärjestelmän hyväksymisen, jos hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty.

Tarkempia säännöksiä elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän hakemisesta, hyväksymisestä ja peruuttamisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

54 b §

Raportointi ja tiedonanto

Elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän tulee hyväksymishakemusta jätettäessä olla riippumattoman tahon tarkastama.

Hakijan on raportoitava ulkopuolisen tarkastuksen tuloksista Elintarviketurvallisuusvirastolle säännöllisesti ja ilmoitettava muutoksista laatujärjestelmän sisällössä.

Hakijan on julkaistava verkkosivuillaan tiedot laatujärjestelmästä, sen sisällöstä ja siihen osallistuvista tahoista.

Tarkempia säännöksiä riippumattoman tahon tarkastuksesta, tarkastuksen tulosten raportoinnista ja laatujärjestelmää koskevien tietojen julkaisemisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

55 §

Elintarvikemääräysten vastaisuuden poistaminen

Valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe, elintarvikehuoneisto, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden, johtaa kuluttajaa harhaan tai ovat muutoin elintarvikemääräysten vastaisia. Valvontaviranomainen voi myös määrätä elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän hakijan poistamaan kansallista laatujärjestelmää kos-

kevan epäkohdan. Määräysten vastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2013. Tämän lain 22 §:n 6 momentti tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa elintarvikelain 13 §:n nojalla ilmoitetut 22 a §:n 1 momen-

tin mukaiset alkutuotantopaikat saavat ilman eri hyväksyntää tai ilmoitusta jatkaa toimintaansa 22 a §:n mukaisina alkutuotantopaikkoina edellyttäen, että ne täyttävät iduntuotantolaitosten hyväksymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 210/2013 mukaiset vaatimukset.

Helsingissä 8 päivänä toukokuuta 2013